

## ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Να βρεθούν οι δευτερεύουσες χρονικές προτάσεις στις παρακάτω περιόδους, ο τρόπος με τον οποίο εισάγονται , καθώς και τι δηλώνουν σε σχέση με την κύρια πρόταση την οποία συμπληρώνουν ( σύγχρονο, προτερόχρονο, υστερόχρονο):

- Όσο διαρκούσε ο πόλεμος, εντεινόταν η οικονομική κρίση στο εσωτερικό της χώρας.
- Ώσπου να συναντηθούμε, θα έχω ολοκληρώσει τις σχολικές μου εργασίες.
- Σαν έρθει η άνοιξη, η φύση ξυπνάει από τη νάρκη της.
- Πριν συμμετάσχει σε εθελοντικές οργανώσεις, δεν είχε κατανοήσει την αξία της κοινωνικής προσφοράς.
- Έρθε αντιμέτωπος με μια οικογενειακή τραγωδία, τη στιγμή που είχε τη μεγαλύτερη επαγγελματική του επιτυχία.
- Μόλις τη βάφτισαν, έφυγαν από το νησί.
- Έφυγαν από τον τόπο τους, λίγο πριν ξεσπάσει ο πόλεμος.

2. Να αντικαταστήσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις ή φράσεις που λειτουργούν ως χρονικοί προσδιορισμοί με δευτερεύουσες χρονικές προτάσεις:

- Το χειμώνα έφευγε κάθε χρόνο για το εξωτερικό.
- Το αστέρι έτρεμε βασιλεύοντας πίσω από τα βουνά.
- Η ταινία ήταν ανιαρή. Όμως την παρακολούθησε μέχρι το τέλος της.
- Το ξημέρωμα ακούστηκαν οι σειρήνες του πολέμου.
- Στο άκουσμα της χαρούμενης είδησης ζητωκραύγασε το πλήθος.
- Φεύγοντας, αποχαιρέτισε με θλίψη τα αγαπημένα του πρόσωπα.
- Με την ίδρυση της Unicef, γίνονται προσπάθειες για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού που πλήττουν πολλά παιδιά σε χώρες του λεγόμενου " Τρίτου Κόσμου".

3. Στους παρακάτω υποθετικούς λόγους να διαχωρίσεις την υπόθεση από την απόδοση. Στη συνέχεια να προσδιορίσεις το είδος του υποθετικού λόγου ( πραγματικό ή αντίθετο του πραγματικού):

- Αν όλοι σέβονταν τα ανθρώπινα δικαιώματα, θα επικρατούσε ειρήνη στον κόσμο.
- Άμα πας νωρίς για ύπνο, σημαίνει πως είσαι κουρασμένος.
- Θα διαπλάσεις υπεύθυνους δημοκρατικούς πολίτες, αν τους προσφέρεις ποιοτική παιδεία.
- Θα πάρεις τα εισιτήρια για το θέατρο; Αλλιώς, να πεταχτώ εγώ.
- Αν έχεις τύχη, διάβαινε.
- Θα ήμασταν ικανοποιημένοι, αν πραγματοποιούσαμε το αρχικό μας σχέδιο.
- Είτε θέλεις, είτε δε θέλεις, θα με ακολουθήσεις.
- Έχεις θάρρος; Έχεις κερδίσει στον αγώνα της ζωής.
- Θα μου δώσεις ένα χέρι βοήθειας; Ναι, αν έχω χρόνο.
- Άμα είχαν ομόνοια οι Έλληνες, θα είχαν πραγματοποιήσει τους εθνικούς τους στόχους.

4. Τι εκφράζουν οι παρακάτω προτάσεις που εισάγονται με το "αν" ( το οποίο δεν λειτουργεί στα συγκεκριμένα παραδείγματα ως υποθετικός σύνδεσμος);

- Π.χ. *Αν τρέμουν τα άγρια βουνά, να τρέμει το γεφύρι.*( παρομοίωση/ σύγκριση).
- *Αν σήμερα ζω, στο φίλο μου το χρωστάω.*
- *Αν ήταν δυνατός εκείνος, δε μου έλειπαν κι εμένα τα μπράτσα.*
- *Σου φαίνεται λοιπόν παράξενο αν δέχομαι τη συγγνώμη του;*
- *Αν σήμερα τον βλέπεις τόσο χαρούμενο, αφορμή είναι τα παιδιά του.*
- *Αν δεν τον πληρώσω με το ίδιο νόμισμα, να μη με λένε Γιάννη.*
- *Αν ερχόταν στην αγκαλιά μου !*

5. Να διακρίνεις σε ποιες από τις παρακάτω φράσεις το " αν" είναι υποθετικό, πού είναι ερωτηματικό και πού ευχετικό :

- Παρατηρώντας τα πουλιά, πολλοί αναρωτιούνται αν ο άνθρωπος θα υψωνόταν μια μέρα στον ουρανό.
- Αν δεν υπήρχαν μερικοί πρωτοπόροι επιστήμονες, δε θα είχαμε τις τεχνολογικές εξελίξεις για τις οποίες καυχιόμαστε σήμερα.
- Αν ανακαλύπταμε ζωή σε άλλον πλανήτη !
- Δεν ξέρουμε ακόμη με βεβαιότητα αν η πτώση του μοιραίου αεροσκάφους οφειλόταν σε ανθρώπινο λάθος.
- Αν ο άνθρωπος δεν είχε την περιέργεια να εξερενήσει το διάστημα, ο κόσμος θα ήταν διαφορετικός.
- Δεν θα είχαμε μια ολοκληρωμένη εικόνα του κόσμου , αν δεν είχαν προηγηθεί οι Μεγάλες Ανακαλύψεις χάρη στους τολμηρούς θαλασσοπόρους.

- Δε γνώριζε αν είχε φτάσει ο φίλος του στο αεροδρόμιο.